

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TRABZON ORTAHİSAR BELEDİYESİ

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	28

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Parasal Limitler Kapsamında Yapılan Alımların Bütçeye Oranı Tablosu	15

KISALTMALAR

A.Ş.	Anonim Şirket
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
LTD. ŞTİ.	Limited Şirketi
R.G.	Resmi Gazete

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Taşınır İşlemlerine İlişkin Mevzuatında Belirlenen Bazı Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi
2. Doğrudan Temin Usulü İle Yapılan Bazı Alımlarda Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
3. Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması
4. Araç Kiralama Hizmet Alımı İhalesinde Yerli Muhteva Oranı Şartını Sağlamayan Araçların Olması
5. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Gereği Düzenlenmesi Gereken Bazı Form ve Cetvellerin Düzenlenmemesi
6. İdarece Kullanılması Gereken Otoparkla İlgili Gelirlerin Trabzon Büyükşehir Belediyesine Aktarılması
7. Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazın Lojman Yapımı İçin Tahsis Edilmesi
8. Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Olarak Yapılan Ödemelerde Vergi Borcu Yoktur Sorgulamasının Yapılmaması
9. Kırsal Yerleşim Özelliği Taşıdığı Tespit Edilen Mahallelerin, Belediye Meclis Kararı Alınmadan Kırsal Mahalle Olarak Kabul Edilerek Mevzuatta Yer Alan Hükümlerin Uygulanması
10. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Ortahisar Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Ortahisar Belediyesinin karar organı olan Ortahisar Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 38 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Ortahisar Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 8 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü ve Mali Hizmetler Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan dört adet başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından görevlendirilen üç adet başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 15 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	257	147
Sözleşmeli Personel	42	42
Kadrolu İşçi	119	112
Geçici İşçi	-	-
Toplam	418	301
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	1.064	1.064

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 2 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Ortahisar Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Ortahisar Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	32.367.000,00	4.860.827,96	37.227.827,96	36.253.596,23	974.231,73	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	5.215.000,00	515.700,07	5.730.700,07	5.540.982,17	189.717,90	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	122.736.000,00	9.555.156,17	132.291.156,17	123.979.548,84	8.311.607,33	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	5.500.000,00	2.088.349,36	7.588.349,36	7.588.348,76	0,60	0,00
05	Cari Transferler	0,00	48.395.000,00	-7.756.721,58	40.638.278,42	40.479.438,29	158.840,13	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	37.093.000,00	3.273.414,23	40.366.414,23	37.367.839,01	2.998.575,22	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	20.000,00	1.832.801,19	1.852.801,19	1.852.801,19	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	14.374.000,00	-14.369.527,40	4.472,60	0,00	4.472,60	0,00
Toplam		0,00	265.700.000,00	0,00	265.700,000	253.062.554,49	12.637.445,51	0,00

Ortahisar Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 265.700.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 253.062.554,49 TL Bütçe Gideri yapılmış 12.637.445,51 TL ödenek iptal edilmiş, 2021 yılına herhangi bir şekilde ödenek devredilmemiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	84.341.000,00	54.000.401,39	183.616,71	53.816.784,68	63,80
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.721.500,00	7.628.872,45	8.655,00	7.620.217,45	55,53
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	8.800.000,00	7.355.429,06	0,00	7.355.429,06	83,58
05- Diğer Gelirler	149.362.500,00	105.986.900,50	39.190,56	105.947.709,94	70,93
06- Sermaye Gelirleri	10.060.000,00	7.815.583,69	0,00	7.815.583,69	77,68
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09- Red ve İadeler	585.000,00	-	-	-	-
Toplam	265.700.000,00	182.787.187,09	231.462,27	182.555.724,82	68,70

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %68,70 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%63,80) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%55,53) beklenenin çok altında, diğer gelirler (%70,93) ve sermaye gelirleri (%77,68) ise yine beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	32.367.000,00	36.253.596,23	112,00
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.215.000,00	5.540.982,17	106,25
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	122.736.000,00	123.979.548,84	101,01
04- Faiz Gideri	5.500.000,00	7.588.348,76	137,96
05- Cari Transferler	48.395.000,00	40.479.438,29	83,64
06- Sermaye Giderleri	37.093.000,00	37.367.839,01	100,74
07- Sermaye Transferleri	20.000,00	1.852.801,19	9264,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	-
09- Yedek Ödenekler	14.374.000,00	0,00	0,00
Toplam	265.700.000,00	253.062.554,49	95,24

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %95,24 seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %37,96 oranında aşılmıştır. Personel harcamalarına ilişkin gider kalemleri beklenenin üstünde (%112,00) gerçekleşirken, sermaye transferlerine ilişkin gider kalemleri ise beklenenin çok üstünde (%9264,00) gerçekleşmiştir. Öte yandan cari transferler giderleri beklenenin altında (%83,64) gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	44.764.060,27	49.113.250,45	54.000.401,39	9,71	9,95
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.745.471,30	4.625.038,98	7.628.872,45	-19,50	64,94

Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	714.464,71	4.515.370,00	7.355.429,06	531,99	62,89
Diğer Gelirler	138.809.831,60	85.180.239,80	105.986.900,50	-38,63	24,42
Sermaye Gelirleri	26.848.946,37	68.953.845,94	7.815.583,69	156,82	-88,66
Toplam	216.882.774,25	212.387.745,17	182.787.187,09	2,07	-13,93
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	424.599,75	428.747,01	231.462,27	0,97	-46,01
Net Toplam	216.458.174,50	211.958.998,16	182.555.724,82	-2,07	-13,87

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 29.403.273,34 TL'lik (-%13,87) azalış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 4.887.150,94 TL (%9,95), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 3.003.833,47 TL (%64,94), diğer gelirlerde ise 20.806.660,70 TL (%24,42) artış olmasına rağmen sermaye gelirlerindeki 61.138.262,25 TL (-%88,66) azalış, toplam azalış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	24.303.063,72	30.614.717,64	36.253.596,23	25,97	18,41
SGK Devlet Prim Giderleri	3.940.282,32	4.815.794,12	5.540.982,17	22,21	15,05
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	111.703.375,13	124.618.908,42	123.979.548,84	11,56	-0,51
Faiz Giderleri	2.474.712,27	5.916.531,55	7.588.348,76	139,07	28,25
Cari Transferler	52.895.673,76	55.840.603,51	40.479.438,29	5,56	-27,50
Sermaye Giderleri	60.507.932,89	73.194.106,97	37.367.839,01	20,96	-48,94
Sermaye Transferleri	1.193.972,61	348.440,28	1.852.801,19	-70,81	431,74
Toplam	257.019.012,70	295.349.102,49	253.062.554,49	14,91	-14,31

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında, 2019 yılına göre 42.286.548 TL (-%14,31) azalmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 5.638.878,59 TL (%18,41), faiz giderlerinin 1.671.817,21 TL (%28,25), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 725.188,05 TL (%15,05), sermaye transferlerinin 1.504.360,91 TL (%431,74) arttığı görülmektedir. Öte yandan 2020 yılında, 2019 yılına göre sermaye giderlerinde 35.826.267,96 TL (-%48,94), cari transfer harcamalarında ise 15.361.165,22 TL (-%27,50) azalış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 273.824.933,39 TL, Faaliyet Geliri 269.209.909,56 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 4.615.023,83 TL olarak

gerçekleşmiştir

Ortahisar Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	ORBEL Gıda Turizm İnşaat Madencilik Temizlik Güvenlik Danışmanlık Hizmetleri San. ve Tic. Anonim Şirketi	2.200.000,00	2.200.000,00	100,00
2	Ortahisar Kentsel Dönüşüm Proje Anonim Şirketi	50.000,00	50.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Ortahisar Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

Ancak bu hususlarla ilgili 2020 yılı denetimine ilişkin olarak denetimi yürütmek ve denetim görüşü oluşturabilmek için gerekli bilgi/belgeler/mali tablolar kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanmıştır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir.

İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, İdare tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları ile İdarenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlükler ile ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu kapsamda İdarenin iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 41’inci maddesindeki “*Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar. Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer. Nüfusu 50.000’in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir.*” hükmü uyarınca Kurum tarafından stratejik plan ve kamu iç kontrol standartları uyum eylem planı hazırlanmıştır.

Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi’nin tüm çalışanlar tarafından imzalanmış; Kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olması, Kurum misyonunun, vizyonunun, stratejik amaç ve hedeflerinin tüm personel tarafından öğrenilmesi ve sahiplenilmesi hususunda birim müdürlükleri kendi bünyelerinde toplantılar ve bilgilendirme toplantıları yapmış; eğitim ihtiyaçları İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığına bildirilerek mevzuat değişikliklerinde ve uygun görülen konularda personele eğitim verilmiştir

Kurumun teşkilat şeması belirlenmiş; birim faaliyet raporları düzenlenerek güvence beyanı verilmiş; Yönetim bilgi sistemi, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkânı sunacak şekilde tasarlanmış; Kurumun sağladığı hizmetlerden yararlananların şikâyet ve önerileri CİMER üzerinden takip edilmiştir.

Muhasebe yetkilisinin, Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerindeki şartları taşıdığı; İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol uygulamalarında mevzuat hükümlerine göre işlem yapıldığı; Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmeyen mali işlem olmadığı; İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemlerin belirlenmediği; İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedeflerinin kamuoyuna duyurulduğu; İç kontrol sisteminin yıllık olarak değerlendirilmediği ve üst yöneticiye raporlama yapılmadığı; Kurum stratejik amaç ve hedeflerine yönelik riskler hususunda özel bir çalışmanın bulunmadığı; tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 67'nci maddesinin (i) fıkrasında işlem hacimleri ve personel sayıları dikkate alınmak suretiyle idareler ile ilçe ve belde belediyeleri için iç denetçi atanıp atanmayacağına karar vermek İç Denetim Koordinasyon Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda Kurumda iç denetçi kadrosu ve iç denetçi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ortahisar Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınır İşlemlerine İlişkin Mevzuatında Belirlenen Bazı Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nde belirlenen yükümlülüklerin bir kısmının yerine getirilmemesi sonucu aşağıdaki tespitler yapılmıştır.

1. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde hurdanın ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan ya da tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmemekle hizmet dışı bırakılan taşınırlar ile üretim sırasında elde edilen kırıntı, döküntü ve artık parçalar olduğu belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Kullanılmaz hale gelme, yok olma veya sayım noksanı nedeniyle çıkış" başlıklı 27'nci maddesinde ise tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişimler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırlar ile canlı taşınırın ölmesi halinde Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılacağı hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan ya da tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmemekle hizmet dışı bırakılan taşınırların hurdaya ayırma işlemlerinin yapılmadığı, böylece her biri birer kamu kaynağı olan bahse konu taşınırların hurda ambarına gönderilmemesi sonucu değer kaybına uğradığı görülmüştür.

2. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesinde giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği; bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği; fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlemin uygulanmayacağı belirtilmektedir.

Yapılan incelemede dayanıklı taşınırların bazılarında taşınır kayıt yetkilisi tarafından sicil numarası verilmediği; sicil numarası verilmiş olan dayanıklı taşınırların bazılarında ise bu numaraların yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilmediği görülmüştür.

3. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde demirbaş, makine ve cihazların kamu görevlilerinin kullanımına verilmesinde 6/A örnek numaralı Taşınır Teslim Belgesi düzenleneceği; (ç) bendinde ise Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için Dayanıklı Taşınırlar Listesinin düzenleneceği, bunlar için Taşınır Teslim Belgesi düzenlenmeyeceği, listenin istek yapan birim yetkilisi ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusu tarafından imzalanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede demirbaş, makine ve cihazların taşınır teslim belgesi düzenlenmeden kamu görevlilerinin kullanımına verildiği, ayrıca Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için Dayanıklı Taşınırlar Listesinin düzenlenmediği görülmüştür. Bu durum ambar mevcudu ile taşınır kayıtları arasında uyumsuzluğa neden olmakta ve taşınır mevzuatı açısından kamu görevlilerinin sorumluluğunu belirlemeyi de olanaksız hale getirmektedir.

4. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde ihtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere satın alınarak depolanan ya da arşivlenenler ile süreli yayınlardan ciltletilmiş olanlar hariç olmak üzere satın alındığı andan itibaren tüketimi yapılan su, doğalgaz, kum, çakıl, bahçe toprağı, bahçe gübresi ve benzeri maddeler; tesis, makine, cihaz, taşıt ve iş makineleri ile demirbaşların servislerince yapılan bakım ve onarımlarında kullanılan yedek parçalar ile doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz (LPG) ve yağlar; kısa sürede tüketilen mutfak tipi tüpler ve yangın söndürme tüplerine yapılan gaz dolumları ile yazıcı kartuşlarının dolumları; dergi ve gazete gibi süreli yayınlar ile arşivlenme niteliği olmayan kütüphane materyalleri ile bütçenin temsil ve tanıtma giderleri tertibinden makam için alınan yiyecek ve içecekler için taşınır işlem fişi düzenlenmeyeceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede doğrudan kullanıma gönderilen hazır beton alımları için taşınır işlem fişi düzenlendiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Doğrudan Temin Usulü İle Yapılan Bazı Alımlarda Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

Doğrudan temin usulü ile yapılan bazı alımlarda mevzuat ile belirlenmiş usullere uyulmaması sonucu aşağıdaki tespitler yapılmıştır.

1. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) fıkrasında bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 62-1 maddesine ilişkin açıklamalara yer veren 21'inci maddesinde ise 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 2'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşların, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarının dikkate alınacağı; kurum ve kuruluşların mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranını hesaplayacakları hükümleri yer almaktadır.

Doğrudan temin usulü ile yapılan mal ve hizmet alımlarında İdarenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı görülmüştür.

Tablo 8: Parasal Limitler Kapsamında Yapılan Alımların Bütçeye Oranı Tablosu

Ödeneğin Niteliği	Toplam Ödenek Tutarı (TL) (a)	Toplam Ödeneğin %10'u(TL) (Limit) (b= a x %10)	2020 22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL)	2020 Yılı 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL)	2020 Yılı 22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Toplam Harcama Tutarı (TL)	21/f ve 22/d Alımlarının Ödeneklere Oranı (%)
Mal Alımı Ödeneği	37.008.009,00	3.700.800,90	8.633.454,35	600.180,00	9.233.634,35	%24,95
Hizmet Alımı Ödeneği	85.728.000,00	8.572.800,00	21.077.001,75	274.350,00	21.351.351,75	%24,90

2. Kamu İhale Genel Tebliği'nin Teyit işlemlerini düzenleyen 30.5.4'üncü maddesinde 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği, ancak anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede doğrudan temin usulü ile yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmediği görülmüştür.

3. Kamu İhale Genel Tebliği'nin Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak diğer işlemleri düzenleyen 30.9.2'nci maddesinde, doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinde kayıt altına alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede doğrudan temin usulüyle gerçekleştirilen alımlara ait Doğrudan Temin Kayıt Formunun doldurulmadığı ve söz konusu alımların Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinde kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Kiraya verilen gayrimenkullerin bazıları kayıtlı değerleri ile muhasebe kayıtlarında izlenmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990 Kiraya verilen duran varlıklar ile ilgili Hesabın İşleyişi başlıklı 475'inci maddesinde bu hesabın kurumun bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı; Hesabın İşleyişi başlıklı 476'ncı maddesinde de kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu

hesaba borç, 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabına alacak kaydedileceği hususları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede İdarece kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değeri 8.306.637,45 TL olduğu halde muhasebe kayıtlarında 990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı ile 999 Diğer nazım hesaplar karşılığı hesabındaki tutarın 5.054.285,45 TL olduğu, böylece bahse konu hesapların aradaki fark olan 3.252.352,00 TL hatalı bilgi içerdiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 4: Araç Kiralama Hizmet Alımı İhalesinde Yerli Muhteva Oranı Şartını Sağlamayan Araçların Olması

Ortahisar Belediyesi tarafından “Araç Kiralama Hizmeti- 45 Araç” ihalesi kapsamında kiralanacak taşıtlardan bazılarının yabancı menşeli olduğu tespit edilmiştir.

237 sayılı Taşıtlar Kanunu’nun 10’uncu maddesinin beşinci fıkrasında;

“Bu Kanun kapsamında edinilecek taşıtların menşei, silindir hacimleri ve diğer niteliklerini belirlemeye ve sınırlamalar getirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.” denilmektedir.

Kamu Kurumları tarafından hizmet alımı suretiyle kiralanacak taşıtlara ilişkin kriterler, 237 sayılı Taşıtlar Kanunu’nun verdiği yetki ile Bakanlar Kurulunca çıkarılan 2006/10193 sayılı Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtlar Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Karar’ın “Genel Esaslar” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“...b) Hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıtlar edinilmesini Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacaktır.” denilerek Kamu Kurumları tarafından hizmet alımı suretiyle kiralanacak taşıtlara ilişkin temel kriter belirlenmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuatta, belirli makam ve hizmetler dışında yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıtlar kiralanamayacağı belirtilmiştir. Kiralanacak taşıtların yabancı menşeli olmaması yani yerli muhteva oranının %50’den fazla olması gerekmektedir. Yerli muhteva oranlarına Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının internet sitesinden ulaşılmaktadır.

Yapılan incelemelerde, ihale kapsamında kiralanmış binek araçlardan 5 tanesinin yabancı menşeli olduğu görülmüştür. Hizmet alımı suretiyle taşıt edinilmesinde, Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen temel esaslara uygun hareket edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Gereği Düzenlenmesi Gereken Bazı Form ve Cetvellerin Düzenlenmemesi

Belediye tarafından Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği düzenlenmesi gereken bazı formların ve taşınmaz icmal cetvelinin düzenlenmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde;

“(1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar ” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda,

b) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1'deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 3'teki 'Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki 'Orta Malları Formu'nda,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki “Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda” yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.

(2) Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerinde hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

(3) İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılır ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüzölçüm toplamları belirtilir.” hükmü yer almaktadır.

Ortahisar Belediyesinin envanter kayıtları incelendiğinde, Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenmesi gereken Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Orta Malları Formu ve Genel Hizmet Alanları Formunun düzenlenmediği, Yönetmelik eki formlar konsolide edilerek mali hizmetler birimince oluşturulması gereken Taşınmaz İcmal Cetvelinin oluşturulmadığı tespit edilmiştir. Bu form ve cetvellerin düzenlenmemiş olmasının taşınmazlara ilişkin envanter ve muhasebe kayıtlarının takibatının sağlıklı yapılmasını ve iki kayıt arasında uyumun sağlanmasını zorlaştırdığı düşünülmektedir.

İdare tarafından Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak eksik olan formların düzenlenmesinin ve bu formlar konsolide edilerek taşınmaz icmal cetveli oluşturulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: İdarece Kullanılması Gereken Otoparkla İlgili Gelirlerin Trabzon Büyükşehir Belediyesine Aktarılması

Bölge otoparkı için gerekli arsa alımları ile otopark inşasında kullanılması gereken otoparkla ilgili gelirler, mevzuatına aykırı şekilde Trabzon Büyükşehir Belediyesine aktarılmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun “Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon” başlıklı 27'nci maddesinde imar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirlerin tahsil tarihinden itibaren kırkbeş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılacağı, büyükşehir belediyelerinin bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanacağı, bu gelirleri bu fıkrada belirtilen

amaç dışında kullanılamayacağı hükmü yer almaktaydı. Ancak 24.12.2020 tarihinde 31350 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 30.12.2020 tarihinde yürürlüğe giren 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 31'inci maddesi ile mezkur fıkra hükmü, imar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirleri beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında bölge otoparkı için gerekli arsa alımları ile inşasında kullanılacağı, bu gelirlerin bu fıkra da belirtilen amaç dışında kullanılamayacağı şeklinde değiştirilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlüğe girdiği 30.12.2020 tarihinden sonra ilçe belediyeleri tarafından imar mevzuatı uyarınca elde edilen otopark gelirleri büyükşehir belediyelerine aktarılmayacak, doğrudan kendileri tarafından bölge otoparkı için gerekli arsa alımları ile bu otoparkların inşasında kullanılacaktır.

Yapılan incelemede yukarıda yer alan mevzuat değişikliğine rağmen söz konusu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten bir gün sonra, 31.12.2020 tarihinde, imar mevzuatı uyarınca elde edilen gelirlerin Trabzon Büyükşehir Belediyesine aktarıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş olup ilgili tutarın Trabzon Büyükşehir Belediyesinden istendiği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazın Lojman Yapımı İçin Tahsis Edilmesi

Ortahisar Belediyesinin mülkiyetinde bulunan taşınmazın lojman yapımı için Ortahisar Kaymakamlığı İlçe Müftülüğüne tahsis edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya

süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre belediyelerin mülkiyetindeki taşınmazların diğer kamu idarelerine tahsis edilebilmesi için taşınmazın tahsis amacının belediyenin görev ve sorumluluk alanına girmesi, adına tahsis yapılan kamu idaresinin bu taşınmazı asli görev ve hizmetlerinde değerlendirmesi ve taşınmazın kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılmaması gerekmektedir. Taşınmaz tahsisine ilişkin bu koşullardan biri bile sağlanmadığında tahsisin yapılması da mümkün olmayacaktır.

Yapılan incelemelerde Ortahisar Belediyesinin mülkiyetinde bulunan bir adet taşınmazın, 05.07.2018 tarih ve 91/2018 sayılı Meclis Karar'ı ile Ortahisar Kaymakamlığı İlçe Müftülüğüne lojman yapılması amacıyla 25 yıllığına bedelsiz olarak tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar uyarınca, kamu konutu inşa edilmesi amacıyla yapılan tahsis işleminin mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve meclis kararı ile düzeltileceği ifade edilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Olarak Yapılan Ödemelerde Vergi Borcu Yoktur Sorgulamasının Yapılmaması

Yapılan incelemede, bazı taşınmazların kamulaştırılması sonucu ilgililerine yapılan ödemelerde vergi borcu sorgulamasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un “Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları” başlıklı 22/A maddesine göre, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme

borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı'nın yetkili olacağı; aynı maddenin devamında takibata yetkili tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara dört bin Türk lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliği'nin "V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" bölümünde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle 5.000 liranın üzerinde yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranması zorunluluğu getirilmiştir.

Yapılan incelemelerde, Trabzon Ortahisar 2 nolu Beşirli Mahallesi 1473 ada, 74 parsel sayılı taşınmazın kamulaştırılmasına ilişkin 164.576,00 TL'nin hak sahiplerine ödenmesi sırasında vergi borcu yoktur belgesinin aranmadığı tespit edilmiştir. İdare tarafından yapılan ödemelerden önce vergi borcu yoktur belgesinin aranmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş olup vergi dairesinden borcu yoktur belgesi istenerek ilgili ödeme emri belgesine eklendiği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Kırsal Yerleşim Özelliği Taşıdığı Tespit Edilen Mahallelerin, Belediye Meclis Kararı Alınmadan Kırsal Mahalle Olarak Kabul Edilerek Mevzuatta Yer Alan Hükümlerin Uygulanması

Yapılan incelemede, kırsal mahalle olarak kabul edilen yerler için mevzuatında belirtilen hükümlerin uygulanabilmesi için Belediye Meclisi kararı alınmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na 16.10.2020 tarih ve 31267 sayılı RG.(mükerrer) yayımlanan 7254 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile getirilen Ek 3'üncü maddede; "Köy veya

belde belediyesi iken mahalleye dönüşen ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde bulunup sosyo-ekonomik durumu, şehir merkezine uzaklığı, belediye hizmetlerine erişilebilirliği, mevcut yapılaşma durumu ve benzeri hususlar dikkate alınarak ilgili ilçe belediye meclisinin kararı ve teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisinin en geç doksan gün içinde alacağı karar ile kırsal yerleşim özelliği taşıdığı tespit edilen mahalleler, kırsal mahalle kabul edilir. Bu belirlemenin mahalle düzeyinde yapılması esastır. Ancak; tamamı kırsal mahalle olarak tespit edilmeyen diğer mahallelerde de on bin metrekareden az olmamak kaydıyla kırsal yerleşik alan belirlenebilir. Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan vasfı bu fıkra da belirtilen usulle kaldırılabilir.

Büyükşehir belediyesi, birinci fıkra uyarınca ilçe belediyesinden gelen teklifi aynen veya değiştirerek kabul edebilir ya da reddedebilir.

Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde; gelir vergisinden muaf esnaf ile basit usulde gelir vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan bina, arsa ve araziler ile mesken amaçlı kullanılan binalar ve zirai istihsalde kullanılan bina, arsa ve araziler 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisinden muaftır. Bu yerlerde, ticari, sınai ve turistik faaliyetlerde kullanılan bina, arsa ve araziler için emlak vergisi %50 indirimli uygulanır. Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken bina inşaat harcı ile imarla ilgili harçlar alınmaz; anılan Kanuna göre alınması gereken diğer vergi, harç ve harcamalara katılma payları %50 indirimli uygulanır. Bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücret en düşük tarifenin işyerleri için %50'sini, konutlar için %25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir. 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için bu fıkra da belirtilen muafiyet ve indirimler uygulanmaz.

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 12'nci maddesinin yedinci fıkrası ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ek 17'nci maddesi hükümlerinden yararlanan yerler; kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenmesi halinde bu madde hükümlerine aykırı olmayan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan faydalanmaya devam ederler.

Bu madde uyarınca kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerler hakkında 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına

Dair Kanunun geçici 1'inci maddesinin on beşinci ve yirmi dokuzuncu fıkraları uygulanmaz.” denilmektedir.

Bu itibarla, kırsal yerleşim özelliği taşıdığı tespit edilen mahallelerin, kırsal mahalle olarak kabul edilerek maddede yer alan hükümlerin uygulanabilmesi için ilçe belediye meclisinin karar alması gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Yapılan denetim ve incelemelerde Belediye tarafından alınması gereken Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerine ilişkin herhangi bir tahsilatın yapılmadığı görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 3'üncü maddesinde;

“ ...

s) Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve alt yapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

ş) Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

...

z) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi,” tanımlamaları yapılmıştır.

Yine aynı Kanun'un “Geçiş hakkının kapsamı” başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında;

“Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar.”

hükmü ile

“Anlaşma serbestisi” başlıklı 25’inci maddesinde;

“İşletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilirler. İşletmeciler, Kurum tarafından istenmesi halinde yapılan anlaşma ile ekleri ve değişikliklerini, her türlü bilgi, belge ile yazışmaları Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.” hükmüne yer verilmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete’de Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik’in “Geçiş hakkına ilişkin anlaşma” başlıklı 8’inci maddesine göre işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı, geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler. Ayrıca aynı Yönetmelik’in “Geçiş hakkı ücretleri” başlıklı 9’uncu maddesinde; *“Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.”* düzenlemesi bulunmaktadır. Söz konusu düzenlemeye istinaden Yönetmelik ekinde yer alan tabloda geçiş hakkı ücretleri ile ilgili sınırlar belirlenmiş, belirlenen ücretlere her yıl üretici fiyatları endeksine güncelleme yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik hükümlerine göre Belediyeye ait taşınmazlar üzerinden elektronik haberleşme hizmetini sunmak isteyen işletmecilerin geçiş hakkı için Belediyeye başvuruda bulunarak anlaşma yapması ve bu Yönetmelik’te belirtilen tutarı aşmamak üzere belirlenen geçiş ücretinin anlaşmada gösterilmesi gerekmektedir. Ancak Ortahisar Belediyesi tarafından geçiş hakkı ücretlerine yönelik herhangi bir tarife cetveli belirlenmediği ve bu gelire ilişkin herhangi bir tahakkuk veya tahsilat işlemi yapılmadığı görülmüştür.

Mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalara göre Ortahisar Belediyesi tarafından kendi tasarrufunda olan yerlerden geçecek telekomünikasyon altyapı ve şebekeleri için bir geçiş hakkı bedeli belirlenmesinin ve işletmecilerden bu geçiş haklarıyla ilgili belirlenen bedellerin tahsilatının yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve geçiş hakkı bedellerinin Trabzon Büyükşehir Belediyesi tarafından alındığını, 02.06.2021 tarih E-16095 sayılı yazı ile Belediyeye ait olan sokaklardan alınan geçiş ücretlerinin Belediyeye iadesinin istendiği belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Belediye Sınırları İçinde Yer Alan Bazı İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	1 Eylül 2018 - 31 Aralık 2018 tarihine kadar 1781 adet işyeri için Çevre ve temizlik vergisi tahakkuku yapılmıştır. 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla 634 adet işyeri çevre ve temizlik vergisi tahakkuku yapılmış olup; yapılan tahakkukların tahsilat işlemleri de yapılmıştır.
Emlak Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Eksik ve Hatalı Uygulamaların Olması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	457 adet sınıf farkı ve 741 adet TİSKİ'den alınmış olan bilgilerle ilgili olarak, sınıf farklarından 275 adedine tahakkuk yapılmış olup;

			tahsiline başlanmıştır.
Bazı İşyerlerine İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Belediye sınırlarında aktif faaliyette bulunan ve mükellefiyet tesis edilmesi gereken 84 işyerine ilişkin ilan reklam vergisi tahakkukunun yapıldığı görülmüştür.
Belediye Sınırları İçerisindeki Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	529 adet işyeri denetlenmiş 242 adet işyeri ruhsatı verilmiş ve 57 adet ruhsatsız işyerine tespit tutanağı düzenlenmiş olup; denetimler devam etmektedir.
İndirimli Emlak Vergisi Uygulamasından Şartları Taşımayan Kişilerin Yararlandırılması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İndirimli emlak vergisi muafiyetinden faydalanan 3177 kişiden muafiyet sınırı olan 200 m2 den büyük meskenlerin, aktif sigortalılığı devam

			edenlerin, gelir getirici faaliyeti olan ve üzerine kayıtlı birden fazla taşınmazın olduğu tespit edilen kişilerin muafiyetleri kaldırılmış ve cezalı tarhiyat yapılmış olup, çalışmalar devam etmektedir.
Belediye Meclis Kararı Olmaksızın Yetkilendirilmiş Firma ile Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği Hükümlerine Aykırı Protokol Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediye Meclisi'nin 07.05.2019 tarih ve 43 sayılı Kararı ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 17'nci maddesine göre işlem yapılması sağlanmıştır .
Belediye Tarafından Kamu Kurumlarına Yapılan Taşınmaz Tahsislerinin Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediye tarafından kamu kurumlarına yapılan tahsisler 02.05.2019 tarih ve 2691 sayılı yevmiye ile muhasebe kayıtlarına alınmıştır.
Belediyeye Tahsisi Yapılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediyeye tahsisi yapılan taşınmazlar 02.05.2019 tarih ve

			2692 sayılı yevmiye ile muhasebe kayıtlarına alınmıştır.
Belediye Taşınmazlarının Bir Kısımının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediye tarafından kayıt altına alınmamış olan bir kısım taşınmazlar 09.05.2019 tarih ve 2776 sayılı yevmiye ile muhasebe kayıtlarına alınmıştır.
İller Bankasındaki Sermaye Pay Değerinin Muhasebeleştirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İller Bankası sermaye pay değerinin muhasebeleştirilmesi işlemi 25.01.2019 tarih ve 370 sayılı yevmiye ile kayıt altına alınmıştır.